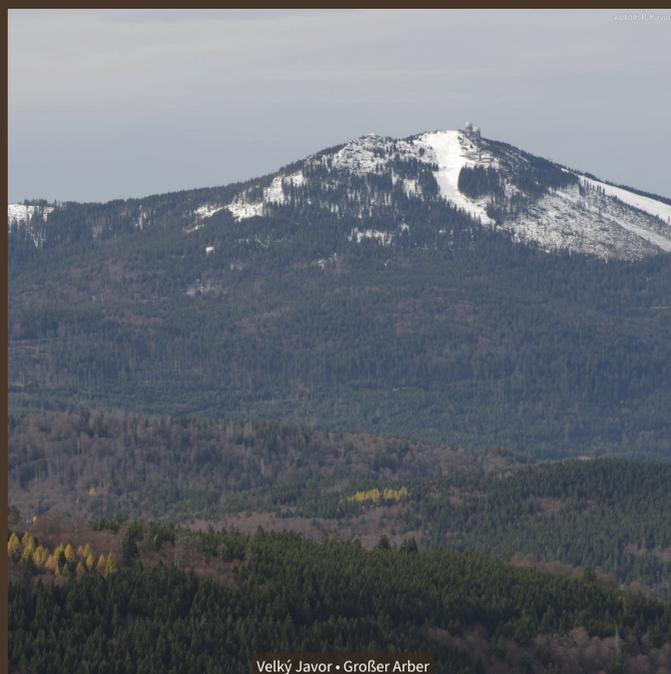

Česko-německé rozdíly v květeně

Die böhmisch-deutschen Unterschiede in der Flora

Ačkoliv příroda nezná hranic, odlišné geografické, klimatické a historické podmínky české a bavorské Šumavy jsou příčinou odlišností květeny na obou stranách hranice. Bavorská strana Šumavy je návětrná, se strmějšími svahy a pohoří zde dosahuje nejvyšších nadmořských výšek včetně nejvyššího vrcholu (Velký Javor, 1456 m) a také je zde největší podíl subalpinského bezlesí, tedy takového, které se nachází nad horní hranicí lesa. Hraniční hřeben je nejen klimatickým předělem, ale i migrační bariérou.

Velký Javor • Großer Arber

Obwohl die Natur keine Grenzen kennt, sind die unterschiedlichen geografischen, klimatischen und historischen Bedingungen des böhmischen und bayerischen Böhmerwaldes die Ursache der unterschiedlichen Flora zu beiden Seiten der Grenze. Die bayerische Seite des Böhmerwaldes ist die Wetterseite des Gebirges mit steileren Hängen und das Gebirge erreicht hier die höchsten Meereshöhen einschließlich des höchsten Gipfels (Großer Arber, 1456 m). Es gibt hier auch den größten Anteil des subalpinen Offenlandes, d.h. eines solchen, das sich oberhalb der oberen Waldgrenze befindet. Der Grenzkamm stellt nicht nur eine klimatische Grenze, sondern auch eine Migrationsbarriere dar.

sítina trojklaná • Dreiblatt-Binse

řeřišnice rýtolistá • Resedablättriges Schaumkraut

ožanka lesní • Salbei-Gamander

rosnatka anglická • Langblättriger Sonnentau

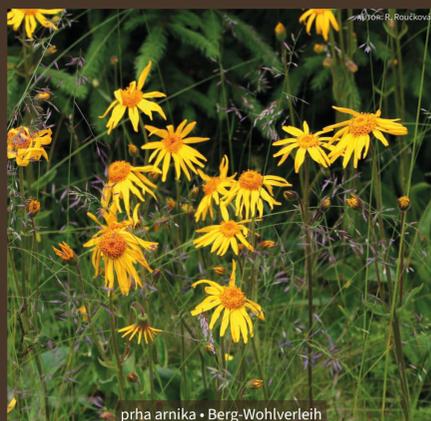
bříza trpasličí • Zwerg-Birke

Na bavorské straně jsou častější druhy skalních štěrbin a subalpinských stanovišť jako sítina trojklaná (*Oreojuncus trifidus*) a psineček skalní (*Agrostis rupestris*). Pouze ve skalních štěrbinách Velkého Javoru a Falkensteinu roste řeřišnice rýtolistá (*Cardamine resedifolia*). Až překvapivě důsledně je vázána na vlhčí bavorskou stranu pohoří ožanka lesní (*Teucrium scorodonia*), která je rozšířená především v západní Evropě a Šumava představuje východní hranici jejího rozšíření.

Naopak na české straně leží většina Šumavských plání s rozsáhlými vrchovišti, které do Bavorska zasahují jen okrajově. Proto jsou zde mnohem hojnější významné druhy těchto stanovišť jako například rosnatka anglická (*Drosera anglica*) nebo bříza trpasličí (*Betula nana*), která se vyskytuje pouze na české straně pohoří.

Odlišné přírodní podmínky a také způsob hospodaření jsou příčinou různé míry ohrožení prhy arniky (*Arnica montana*) nebo kociánku dvoudomého (*Antennaria dioica*). Tyto oba druhy jsou v současnosti na české straně Šumavy mnohem častější než v Bavorsku.

Zemědělsky intenzivněji obhospodařovaná bavorská strana Šumavy stále hostí řadu dnes vzácných polních plevelů, které na české straně již vyhynuly. Mezi ně náleží například kriticky ohrožený kookol polní (*Agrostemma githago*), který je cíleně udržován na políčkách u obce Bischofsreut.

prha arnika • Berg-Wohlerleih

kociánek dvoudomý
Gewöhnliches
Katzenpfötchens

Auf bayerischer Seite sind viel häufiger die Arten von Felsspalten und subalpinen Standorten vertreten, wie die Dreiblatt-Binse (*Oreojuncus trifidus*) und das Felsen-Straußgras (*Agrostis rupestris*). Nur in den Felsspalten des Großen Arbers und des Falkensteins wächst das Resedablättrige Schaumkraut (*Cardamine resedifolia*). Fast überraschend konsequent ist an die feuchtere bayerische Seite der Salbei-Gamander (*Teucrium scorodonia*) gebunden, der vor allem im Westeuropa verbreitet ist und der Böhmerwald die Ostgrenze seiner Verbreitung darstellt.

Auf tschechischer Seite liegen im Gegenteil die meisten Ebenen des Böhmerwaldes mit ausgedehnten Hochmooren, die nach Bayern nur randweise eingreifen. Deshalb sind hier viel häufiger bedeutende Arten dieser Standorte, wie zum Beispiel der Langblättrige Sonnentau (*Drosera anglica*) oder die Zwerg-Birke (*Betula nana*), die nur auf tschechischer Seite des Gebirges vorkommt.

Unterschiedliche Naturbedingungen sowie die Art der Bewirtschaftung ist auch die Ursache für die verschiedene Gefährdungsstufe des Berg-Wohlerleih (*Arnica montana*) oder des Gewöhnlichen Katzenpfötchens (*Antennaria dioica*). Diese beiden Arten sind in der Gegenwart auf tschechischer Seite des Böhmerwaldes viel häufiger als in Bayern.

Die landwirtschaftlich intensiver bewirtschaftete bayrische Seite des Böhmerwaldes gastiert immer noch eine Reihe der heutzutage seltenen Feldunkrautarten, die auf tschechischer Seite bereits ausgestorben, wie z. B. die kritisch gefährdete Gewöhnliche Kornrade (*Agrostemma githago*), die auf kleinen Feldern bei der Gemeinde Bischofsreut gezielt erhalten wird.

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung
Evropský fond pro
regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern –
Tschechische Republik
Česká republika –
Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

Přírodovědecká
fakulta
Faculty
of Science

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

SNSB

Staatliche
Naturwissenschaftliche
Sammlungen Bayerns

florasilvaegabretae.eu